

KOULUN OPISKELUHUOLTOSUUNNITELMA

Liite koulun opetussuunnitelmaan

KOULU: *Lintuvaaran koulu*

KOULUN OPISKELUHUOLTOSUUNNITELMAN SISÄLTÖ, LAADINTA JA HYVÄKSYMINEN

Opiskeluhuollon toteuttamista, arviointia ja kehittämistä varten laaditaan oppilaitoskohtainen opiskeluhuoltosuunnitelma. Osa oppilaitoskohtaiseen opiskeluhuoltosuunnitelmaan sisältyvistä asioista on tarkoituksenmukaista kuvata yhdenmukaisesti kaikissa koulutuksen järjestäjän oppilaitoksissa siten, että niitä täsmennetään ja täydennetään oppilaitoskohtaisesti. **Tämä dokumentti on Espoossa käytössä oleva yhteinen pohja opiskeluhuoltosuunnitelmalle, jota koulu täydentää.** Opiskeluhuoltosuunnitelma on koulun opetussuunnitelman liite. Opiskeluhuoltosuunnitelmaa päivitetään aina tarvittaessa, useimmissa kouluissa vuosittain lukuvuoden alkaessa.

Opiskeluhuoltosuunnitelman sisältö:

1. Opiskeluhuollon kokonaistarve ja käytettävissä olevat opiskeluhuoltopalvelut
2. Yhteisöllinen opiskeluhoito ja sen toimintatavat
3. Yksilökohtaisen opiskeluhuollon järjestäminen
4. Oppilaiden ja huoltajien osallisuus opiskeluhuollossa
5. Opiskeluhuoltosuunnitelman toteuttaminen ja seuraaminen
6. Liitteet

Opiskeluhuoltosuunnitelman laatimisesta vastaa koulun yhteisöllinen opiskeluhoitoryhmä eli yhteisöllinen hyvinvointiryhmä. Suunnitelma tehdään yhteistyössä koulun henkilöstön, oppilaiden ja heidän huoltajiensa kanssa. Opiskeluhuoltosuunnitelman hyväksyy koulun johtokunta.

1. OPISKELUHUOLLON KOKONAISTARVE JA KÄYTETTÄVISSÄ OLEVAT OPISKELUHUOLTOPALVELUT

Ensisijainen vastuu yhteisön hyvinvoinnista on koulun tai oppilaitoksen henkilökunnalla. Yhteisön toimintakulttuurin kehittämistä ja yhteisöllistä työtä johtaa rehtori. Espoon kaupunki tuottaa ja vastaa psykologi- ja kuraattoripalveluista sekä kouluterveydenhuollon terveydenhoitajan ja lääkärin palveluista. Jokaiselle koululle on nimetty oma opiskeluhoitopalveluista vastaava psykologi, kuraattori, terveydenhoitaja ja koululääkäri. Lisäksi kaikilla kouluilla on käytettävissään opiskeluhoollon koulutoimintaterapeuttien ja musiikkiterapeutin konsultaatiomahdollisuus. Eri toimijoiden rooleja on kuvattu tarkemmin liitteessä 1.

Opiskeluhoollon palveluiden järjestäminen

Espoon kaupunki vastaa siitä, että opetussuunnitelman mukainen opiskeluhoitosuunnitelma toteutuu. Espoon kaupunki järjestää opiskeluhoollon yhteistyössä sivistystoimen ja sosiaali- ja terveystoimen opiskeluhoitopalveluista vastuussa olevien viranomaisten kanssa siten, että opiskeluhoollosta muodostuu toimiva ja yhtenäinen kokonaisuus. Espoon kaupunki vastaa opiskeluhoollon psykologi- ja kuraattoripalvelujen sekä kouluterveydenhuollon palvelujen järjestämisestä alueellaan sijaitsevien koulujen oppilaille heidän kotipaikastaan riippumatta.

Opiskeluhoollon palvelujen kohdentamisen kuvaus

Kuvataan miten koulun käytettävissä olevat opiskeluhoollon asiantuntijoiden palvelut kohdentuvat opiskeluhoollotyössä:

- **Kouluyhteisöön** (opiskeluhoollon työntekijät osallistuvat yhteisöllisen hyvinvointiryhmän kokouksiin sekä tekevät yhteisöllistä työtä luokkien, oppilasryhmien ja kouluyhteisön kanssa)

Koulun yhteisöllinen opiskeluhoolloryhmä kokoontuu viikottain. Syyslukukaudella toiminta painottuu luokissa tehtävään yhteisölliseen opiskeluhoollotyöhön. Koulussamme kaikissa luokissa käsitellään ”Meidän luokka”-teemaa syyslukukaudella. Toiminnan tarkoitus on oppilaita osallistamalla ja yhteistyössä opiskeluhoollon henkilöstön kanssa tehdä näkyväksi oppilaiden hyvinvointiin vaikuttavia asioita, parantaa hyvinvointia ja kouluviihtyvyyttä, sekä hyvää luokkahenkeä. Eri luokka-asteiden opettajat osallistuvat yhdessä syyslukukaudella yhr-kokoukseen, jossa jaetaan ajatuksia ja etsitään ratkaisuja oppilaiden hyvinvointiin ja kouluviihtyvyyteen liittyvissä asioissa. Oppilaiden kanssa näihin asioiden palataan keväällä yhteisöllisen opiskeluhoollon -päivänä, jolloin oppilasedustajat tulevat kertomaan kuulumisia luokasta opiskeluhoolloryhmän edustajille.

Opiskeluhoollon henkilöstä jalkautuu luokkiin ja tekee yhteistyötä luokanopettajien kanssa myös muilla tavoin tarpeen mukaan. Opiskeluhoollon henkilöstö osallistuu syyslukukaudella yhteiselle ysaajalle, jonka tarkoitus on esitellä opiskeluhoollon toimintatavat ja yhteistyömuodot. Myös yhteistyötä johtoryhmän ja aihetiimien kanssa on tavoitteena lisätä osana koko koulun hyvinvointityötä.

- **Yksittäiseen oppilaaseen** (oppilaita tavataan yksilökäynneillä tarkastusten, tutkimusten tai tukitapaamisien merkeissä)

Kuraattorin ja psykologin työn pääpaino on ennaltaehkäisevässä ja yhteisöllisessä työssä. Tarvittaessa kuraattori ja psykologi tapaavat oppilaita yksilökäynneillä.

- **Yhteistyöhön liittyviin tehtäviin** (opiskeluhoollon työntekijät tekevät monialaista yhteistyötä koulun sisällä ja ulkopuolella)

Verkostoyhteistyö koulun ulkopuolisten toimijoiden kanssa, koulun sisällä yhteistyö koulun henkilökunnan eri toimijoiden kanssa. Yhteistyötä koulun ulkopuolisten tahojen kanssa (esim. nuorisotyö) pyritään kehittämään.

- **Opiskeluhoollon kehittämiseen** (opiskeluhoollon työntekijät osallistuvat opiskeluhoollon kehittämiseen, arviointiin ja seurantaan)

Keväällä 2021 päivitimme koulumme opiskeluhoollon vuosikellon, jonka avulla opiskeluhoollon työtä pyrittiin selkiyttämään ja tekemään näkyväksi koko koulun henkilökunnalle. Tavoitteeksi tulevalle

lukuvuodelle asetettiin mm. opiskeluhoollon henkilöstön jalkautuminen luokkiin ja näkyminen osana kouluarkea. Myös yhteistyön kehittäminen opettajien, koulun johtoryhmän, aihetiimien ja huoltajien kanssa on tavoitteena. Toiminnan arviointia tehdään syys- ja kevätlukukausien lopussa.

2. YHTEISÖLLINEN OPISKELUHUOLTO JA SEN TOIMINTATAVAT

Opiskeluhoitoa toteutetaan ensisijaisesti ennaltaehkäisevänä koko kouluyhteisöä tukevana yhteisöllisenä opiskeluhoitona. Yhteisöllisellä opiskeluhoitolla tarkoitetaan koulun toimintakulttuuria, joka edistää oppilaiden oppimista, terveyttä ja hyvinvointia, sosiaalista vastuullisuutta, vuorovaikutusta ja osallisuutta. Yhteisöllinen opiskeluhoito on suunnitelmallista ja tavoitteellista työtä koulun arjessa. Opetussuunnitelman perusteissa korostetaan tietoista ja suunnitelmallista koulun toimintakulttuurin kehittämistä.

Koulun yhteisöllisen hyvinvointiryhmän toimintatavat ja käytännöt

Yhteisöllisen työn suunnittelusta, kehittämisestä, toteuttamisesta ja arvioinnista vastaa koulun yhteisöllinen hyvinvointiryhmä (YHR), jota johtaa rehtori. Suunnittelu tarkoittaa opiskeluhoiton kokonaisuuden koordinoitua koulussa ja siten myös yksilökohtaisen opiskeluhoiton menettelytavoista ja yhteistyökäytännöistä sopimista. Yhteisöllisen opiskeluhoiton suunnittelu ja toteuttaminen on kuitenkin ryhmän tärkein tehtävä. Tämä tarkoittaa tehtäviä, joihin sisältyvät kouluympäristön terveellisuuden ja turvallisuuden sekä yhteisön hyvinvoinnin varmistaminen sekä hyvinvointia ja oppimista tukevan toiminnan kehittäminen ja toteuttaminen.

Yhteisöllisen hyvinvointiryhmän tehtävinä opiskeluhoitossa ovat esimerkiksi:

- Rakenteiden ja toimintatapojen luominen yhteisölliselle ja ennaltaehkäisevälle työlle
- Luokka- ja koulukohtaisen hyvinvointitiedon hyödyntäminen yhteisöllisen opiskeluhoiton toimenpiteiden suunnittelussa ja toimenpiteiden määrittelyssä
- Kirjallisten suunnitelmien (ml. opiskeluhoitosuunnitelma) valmistelu ja päivittäminen
- Toimintatavoista ja suunnitelmista tiedottaminen
- Oppilaiden ja huoltajien osallisuuden edistäminen
- Vuorovaikutuksen ja sosiaalisen hyvinvoinnin edistäminen
- Tunne- ja vuorovaikutustaitojen vahvistamisen suunnittelu ja yhdenmukaisten toimintatapojen varmistaminen
- Työrauhan tukeminen
- Kiusaamisen, häirinnän ja väkivallan ehkäisy ja niihin puuttumisen toimintatavoista sopiminen
- Kouluyhteisön ja ryhmien turvallisuuden ja hyvinvoinnin tilan sekä yhteisöllisen hyvinvointityön vaikuttavuuden seuranta ja arviointi

Hyvinvointiryhmän työskentely on yhteisöllistä ja ennaltaehkäisevää. Työn kohteena voi olla ryhmä, luokka tai koko yhteisö. Asioita käsitellään yleisellä ja yhteisöllisellä tasolla, eikä ryhmä koskaan käsittele yksittäistä oppilasta koskevaa asiaa. Yhteisöllisiä toimia voidaan suunnata kaikille yhteisön jäsenille tai kohdentaa esimerkiksi ryhmälle, jossa on havaittu kiusaamista tai työrauhaongelmia.

Yhteisöllinen hyvinvointiryhmä on monialainen, ja sitä johtaa rehtori. Rehtorin lisäksi ryhmän muita jäseniä ovat terveydenhoitaja, psykologi, kuraattori, laaja-alainen erityisopettaja tai erityisopettaja, opinto-ohjaaja ja opettajakunnan jäsen / jäseniä sekä joissakin kouluissa opetustoimen omat kouluterapeutit. Ryhmään kutsutaan säännöllisesti myös oppilaiden (esim. oppilaskunnan), huoltajien, nuorisotoimen ja muiden toimijoiden edustajia.

Hyvinvointiryhmä kokoontuu säännöllisesti ennalta sovitun aikataulun mukaisesti. Tehtävät edellyttävät, että ryhmä kokoontuu suunnitelmallisesti ja riittävän usein. Koulu tiedottaa yhteisöllisestä opiskeluhoitosta sovitun käytännön mukaisesti. Hyvinvointiryhmä suunnittelee, arvioi ja kehittää toimintaansa vuosittain. Lukuvuosittaista suunnittelua tukemaan voidaan laatia opiskeluhoiton vuosikello. Yhteisöllisessä hyvinvointiryhmässä käsitellyt asiat dokumentoidaan ennalta sovitulla tavalla. Keskeisistä käsitellyistä asioista tiedotetaan koulun internet-sivuilla tai Wilman kautta.

Koulun hyvinvointiryhmän jäseniä ovat rehtori Birgit Paju, psykologi Anna-Maija Halenius, kuraattori Anna Perälä, terveydenhoitaja Oona Peltonen sekä laaja-alaiset erityisopettajat Jenny Majoinen (apulaistrehtori), Anniina Leppäniemi ja Heidi Peränen. Osan syyslukukaudesta 2021 koulussamme ei ollut terveydenhoitajaa.

Ryhmä kokoontuu viikoittain, yleensä maanantaisin klo. 13.30-14.30 välillä. Kokouksissa yksi paikallaolijoista toimii sihteerinä. Lukuvuoden alussa koulun henkilökuntaa on tiedotettu ryhmän toiminnasta, vuosikellosta ja lukuvuoden tavoitteista suunnittelupäivänä elokuussa. Huoltajille tehdään yhteisöllistä opiskeluhoitotyötä ja sen henkilöstöä esittelevä video, joka lähetetään huoltajille.

Syyslukukaudelle ja keväälle on sovittu ainakin yhdet suunnittelukokoukset johtoryhmän kanssa. Myös yhteistyötä koulun aihetiimien kanssa on tarkoitus lisätä.

Yhteistyö ja toimenpiteet oppilaiden osallisuuden ja yhteenkuuluvuuden vahvistamiseksi

Kuvataan koulun käytänteet oppilaiden mahdollisuudesta osallistua koulutyön suunnitteluun, kehittämiseen, toteuttamiseen ja arviointiin osallisuuden ja yhteenkuuluvuuden vahvistamiseksi esimerkiksi oppitunneilla ja välituntitoiminnan sekä kerhotoiminnan avulla. Kuvataan oppilaiden osallisuusryhmät sekä niiden vuosikello tai vastaava. Kuvataan yhteistyö lähikoulujen kanssa oppilaiden siirtymävaiheissa sekä esimerkiksi tukioppilaiden osuus niissä.

Koulun oppilaskunta kokoontuu noin kerran kuukaudessa. Olemme sopineet, että jokaisessa luokassa pidetään noin kerran kuussa luokkakokous, johon jokainen oppilas voi tuoda yhteiseen käsittelyyn luokkaa tai koko koulu yhteisöä koskevia asioita tai kehitysehdotuksia. Luokkakokouksessa käsiteltävät asiat viedään tarvittaessa eteenpäin oppilaskunnan tai yhteisöllisen hyvinvointiryhmän käsittelyyn.

Oppilaiden on mahdollista osallistua koulun toimintaan erilaisten vastuutehtävien (esim. kirjastonhoitajat, käytävävalvojat, välituntileikittäjä) muodossa. Isompia oppilaita koulutetaan myös välkkäritöimintaan. Viime lukuvuotena oppilaat pitivät aamunavauksia yhdessä opiskeluhoitohenkilöstön kanssa keskusradiosta kiusaamis- ja kouluviihtyvyysteeman liittyen.

Oppilaita osallistavaa toimintaa on myös ”Meidän luokka”-teeman työstäminen syyslukukaudella kaikissa luokissa, keväällä järjestettävä yhteisöllinen opiskeluhoitopäivä ja kummioppilastoiminta, joka pyritään saamaan taas aktiiviseksi.

Laaja-alainen erityisopettaja ja tarvittaessa muu opiskeluhoiton henkilöstö ovat mukana 6. luokan oppilaiden ja tulevien 1.luokkien oppilaiden nivellyksissä koulun vaihtuessa.

Yhteistyö oppilaan ohjauksessa, opetuksen siirtymävaiheissa sekä jatko-opintojen suunnittelussa

Kuvataan yhteisöllisen opiskeluhoiton rooli oppilaan ohjauksessa ja opetuksen siirtymävaiheissa esimerkiksi oppilaiden siirtyessä esiopetuksesta alkuopetukseen, alakoulusta yläkouluun, oppilaan muuttaessa ensimmäistä kertaa Suomeen tai oppilaan vaihtaessa koulua. Kuvataan koulun toiminta- ja yhteistyömallit, huomioidaan käytössä olevat siirtymävaiheiden toimintatavat sekä nivelvaiheiden tiedonsiirto tarpeellisen opetuksen ja kasvatukseen tarvittavan tiedon siirtämiseen.

Yhteisöllinen opiskeluhoitoryhmä arvio oppilaan tuen tarpeen ja suunnittelee tuen yhdessä luokanopettajan kanssa uusien oppilaiden kohdalla tarvittaessa. Nivellyksestä esiopetuksen ja koulun välillä vastaa laaja-alainen erityisopettaja yhdessä tiedossa olevien luokanopettajien ja rehtorin/apulaisrehtori kanssa.

Valmistavan luokan oppilaiden siirtyessä yleisopetukseen osittain tai kokonaan, käytössä on koulun opettajien kehittämä integraatiomalli, jonka tarkoitus on varmistaa, että tarvittavat nivellystiedot siirtyvät ja oppilaan tuki siirtymävaiheessa tulee suunniteltua. Vastaava malli on käytössä myös sope-luokkien oppilaiden integraatiossa.

Yhteistyö koulun ulkopuolisten lasten ja nuorten hyvinvointia edistävien tahojen kanssa yhteisöllisen opiskeluhoiton kehittämisessä

Koulu tekee yhteistyötä nuorisopalvelujen, perhesosiaalityön, lastensuojelun, poliisin sekä muiden opiskeluhoiton kehittämiseen tarvittavien tahojen kanssa. Yhteistyö voi tapahtua esimerkiksi asian-tuntijavierailuina yhteisöllisen opiskeluhoiton kokousten puitteissa. Nuorisopalvelujen kanssa yhteisöllistä työtä tehdään Nuori Espoo -toimintamallin pohjalta.

Yhteistyötä eri toimijoiden kanssa on tarkoitus kehittää. Viime vuonna koulun henkilökuntaa oli kouluttamassa Aseman lapset-yhdistyksen väkeä ja he pitivät myös oppitunteja halukkaille luokille sovitusta aiheesta.

Kaikille kouluille yhteisiä toimintatapoja

Toiminta äkillisissä kriiseissä ja uhka- ja vaaratilanteissa

Espoon kaupungin peruskoulujen ja lukioiden kriisisuunnitelma **täydennetään koulukohtaisilla tiedoilla** ja lisätään opiskeluhoitosuunnitelman liitteeksi (liite 2).

Poissaolojen seuraaminen, niistä ilmoittaminen ja niihin puuttuminen

Koulun yhteisöllisyyttä ja oppilaiden osallisuutta vahvistaen pyritään sitouttavaan kouluyhteisöön ja ehkäisemään oppilaiden poissaoloja. Poissaolojen seurantaa ja niihin puuttumista toteutetaan ns. poissaolojen porrasmallin mukaisesti (liite 3).

Päihteiden käytön ehkäiseminen ja käyttöön puuttuminen

Koulujen ehkäisevä päihdetyö jatkaa varhaiskasvatuksessa aloitettua työtä. Ehkäisevä päihdetyö on osa oppilaitoksen perustyötä, toimintatapoja ja -kulttuuria, joilla tuetaan oppilaiden tervettä kasvua ja kehitystä. Oppilaitosten päihdetyötä määrittelevät lainsäädäntö, opetussuunnitelma sekä opiskeluhoillon käytännöt. Voidaan sanoa, että kaikki opiskelutyön ja -ympäristön kehittäminen paremmin päihteiltä ja päihdehaitoilta suojaavaksi on ehkäisevää päihdetyötä. Keskeistä on esimerkiksi oppilaitoksen työ nuoren terveen kasvun ja kehityksen tukemiseksi (liite 4).

Suunnitelma oppilaiden suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä

Oppilaalla on oikeus turvalliseen opiskeluympäristöön. Turvallinen opiskeluympäristö koostuu psyykkisistä, sosiaalisista ja fyysisistä tekijöistä. Turvallisen opiskeluympäristön luominen on yhteinen tehtävä, joka kuuluu kaikille kouluyhteisön aikuisille. Koulun turvallista toimintakulttuuria vahvistetaan huolehtimalla tunne- ja vuoro-vaikutustaitojen opetuksesta sekä yhteisöllisen ja yksilökohtaisen opiskeluhoillon avulla. Yhdessä vahvaksi yhteiseksi – Ei kiusaamiselle! -suunnitelmassa on 14 toimenpidettä, joilla ehkäistään kiusaamista ja väkivaltaa. Sen mukaisesti koulussa tulee olla selkeä toimintatapa kiusaamiseen puuttumiseen. Toimintamalli tulee olla oppilaiden, huoltajien ja koulun henkilöstön tiedossa (liite 5). **Koulukohtainen kiusaamiseen puuttumisen toimintamalli julkaistaan koulun nettisivulla.**

Yhteistyö terveystiedon ja terveystiedon opetuksen välillä

Terveystiedon ja terveystiedon sisällöt vuosiluokittain liitteessä 6.

Yhteistyö ja käytänteet kouluympäristön terveellisuuden ja turvallisuuden sekä kouluyhteisön hyvinvoinnin tarkastuksissa

Oppilaitosten terveellisyydestä ja turvallisuudesta sekä oppilaitosyhteisön hyvinvoinnista huolehtiminen on laaja, monialaista asiantuntemusta edellyttävä tehtävä, joka on annettu useiden eri viranomaisten vastuulle. Oppilas - ja opiskelijahuoltolaki (1287/2013) tuo opiskeluympäristöstä ja yhteisön hyvinvoinnista huolehtimisen kaikkien oppilaitoksissa työskentelevien tehtäväksi yhteisöllisessä opiskeluhoilossa. Terveystiedonhuoltolaki velvoittaa koulu- ja opiskeluterveydenhuoltoa toteuttamaan oppilaitostarkastukset säännöllisesti yhdessä muiden viranomaisten ja toimijoiden kanssa.

Oppilaitos ympäristön terveellisuutta, turvallisuutta ja hyvinvointia kartoitetaan kolmen vuoden välein tehtävän oppilaitoksen monialaisen tarkastuksen yhteydessä. Tarkastus tehdään yhteistyössä koulun henkilöstön, koulu- ja opiskeluterveydenhuollon, terveystarkastajan, työsuojeluhenkilöstön ja tarvittaessa muiden asiantuntijoiden kanssa. Lasten ja nuorten hyvinvointityön ohjausryhmälle tehdään vuosittain yleisellä tasolla kooste edellisen lukuvuoden tarkastuksista.

3. YKSILÖKOHTAISEN OPISKELUHUOLLON JÄRJESTÄMINEN

Koulun toimintakulttuurissa yhdistyvät parhaimmillaan oppilaiden yksilöllisten tarpeiden huomioiminen sekä yhteisöllisen hyvinvoinnin rakentaminen. Hyvinvoinnin näkökulma ulottuu kaikkeen koulun toimintaan ja ohjaa jokaisen työskentelyä. Yksilökohtaisella opiskeluhuollolla tarkoitetaan yksittäisille oppilaille annettavia koulu- ja opiskeluterveydenhuollon palveluja, opiskeluhoollon kuraattori- ja psykologipalveluja sekä monialaista yksilökohtaista opiskeluhoolltoa.

Oppilaitoksen ja opiskeluhoollon henkilöstöllä on velvollisuus ohjata opiskelijaa hakemaan tarvitsemiin opiskeluhoollon palveluja. Opiskeluhoollollinen polku on kuvattu liitteessä 7. Yksilökohtainen oppilashuolto perustuu aina vapaaehtoisuuteen ja sen toteuttaminen edellyttää suostumusta. Koulussa toteutettava yksilökohtainen työ on sekä ehkäisevää että korjaavaa.

Oppilailla on oikeus yksilökohtaiseen opiskeluhoolltoon, jota ovat:

a) Yksittäiselle oppilaalle annettavat kuraattorin, psykologin sekä kouluterveydenhuollon palvelut

Kouluterveydenhuolto

Kouluterveydenhuollon yksilökohtaisiin tehtäviin sisältyvät oppilaan terveydentilan seuraaminen ja edistäminen, jotka toteutetaan terveystarkastusten sekä terveysneuvonnan ja ohjauksen keinoin. Oppilaan sairauden vaatiman hoidon tai lääkityksen järjestäminen koulussa tapahtuu Espoon ohjelmateriaalin mukaan (Toimintaohje oppilaan terveydentilaan liittyvistä asioista liitteenä 8).

Psykologin ja kuraattorit palvelut

Opiskeluhoollon psykologin ja kuraattorin yksilökohtaisilla palveluilla tarkoitetaan opiskelun ja koulunkäynnin tukea ja ohjausta, joilla edistetään oppimista, hyvinvointia sekä sosiaalisia ja psyykkisiä valmiuksia.

b) Monialainen yksilökohtainen opiskeluhoolto

Monialainen yksilökohtainen opiskeluhoolto voi olla tarpeellista oppilaan tuen tarpeen selvittämiseksi ja opiskeluhoollon tuen järjestämiseksi. Yksittäisen oppilaan monialaista opiskeluhoolltoa toteutetaan tapauskohtaisesti tilanteen ja tarpeen mukaisesti koottavassa monialaisessa asiantuntijaryhmässä. Yksilökohtaisen opiskeluhoollon tavoitteena on edistää oppilaan kokonaisvaltaista terveyttä, hyvinvointia ja opintojen etenemistä. Työssä tuetaan myös huoltajia ja ohjataan heidät tarvittaessa koulun ulkopuolisten palvelujen piiriin.

Tapauskohtainen monialainen asiantuntijaryhmä

Yksittäisen oppilaan tai tietyn oppilasryhmän tuen tarpeen selvittämiseen ja opiskeluhoolltopalvelujen järjestämiseen liittyvät asiat käsitellään yksilökohtaisessa asiantuntijaryhmässä. Asian käsittelyyn voi osallistua tarvittavia opiskeluhoollon yhteistyötahoja tai oppilaan läheisiä. Ryhmän jäsenillä on lisäksi oikeus pyytää neuvoa oppilaan asiassa tarpeellisiksi katsomiltaan asiantuntijoilta.

Yksilökohtaiseen asiantuntijaryhmään voidaan nimetä asiantuntijoita jäseneksi vain oppilaan, tai, ellei hänellä ole edellytyksiä arvioida annettavan suostumuksen merkitystä, hänen huoltajansa suostumuksella. Yksilökohtainen asiantuntijaryhmä nimeää keskuudestaan vastuuhenkilön. Ryhmän koosta se opiskeluhoollon tai koulun henkilökunnan edustaja, jolle asian selvittäminen työtehtävien perusteella kuuluu.

Oppilaan tai huoltajan suostumus pyydetään aina yksilöidyllä kirjallisella suostumuksella. Suostumus voidaan pyytää suullisesti siinä vaiheessa, kun aletaan koota yksilökohtaista asiantuntijaryhmää ja sen jäseniä. Suullinen suostumus vahvistetaan kirjallisesti ensimmäisellä kokoontumiskerralla. Jos yksilökohtaisen asiantuntijaryhmän kokoonpanoon tulee myöhemmin muutoksia, tehdään niistä merkintä lomakkeeseen. Suostumuslomake arkistoidaan opiskeluhoolltokertomuksen yhteyteen.

Opiskeluhohtokertomusten laatiminen ja säilytys

Yksittäistä oppilasta koskevan asian käsittelystä yksilökohtaisessa asiantuntijaryhmässä laaditaan opiskeluhohtokertomus. Ryhmän vastuhenkilö kirjaa ryhmän toimintatavoitteiden kannalta välttämättömät tiedot opiskeluhohtokertomukseen.

Opiskeluhohtokertomukset sekä muut opiskeluhoollon tehtävissä laaditut tai saadut yksittäistä oppilasta koskevat asiakirjat tallennetaan opiskeluhohtorekisteriin. Rekisterin vastuhenkilö on tulosyksikkötasolla opiskeluhoollon päällikkö ja koulun tasolla koulun kuraattori. Opiskeluhohtorekisteriin tallennetut tiedot, jotka koskevat yksittäistä oppilasta, ovat salassa pidettäviä. Koulun tasolla ko. kuraattori vastaa henkilötietojen käsittelystä ja ylläpitää mainittua rekisteriä. Ensivaiheen arkistointi tapahtuu yksiköissä ja on ko. yksikön opiskeluhoollon kuraattorin vastuulla sen jälkeen, kun opiskeluhohtokertomukset on hänelle toimitettu. Arkistointipaikan tulee olla paloturvallinen lukittu tila / arkistokaappi ja vain tietoja työn takia tarvitsevalla tulee olla pääsy ko. asiakirjoihin.

Yhteistyö yksilökohtaisen opiskeluhoollon toimijoiden ja koulun ulkopuolisten palveluiden ja yhteistyökumppaneiden kanssa

Yhteistyötä tehdään tapauskohtaisesti käytössä olevien toimintamallien mukaan mm. nuorisopalvelujen, perhesosiaalityön, lastensuojelun, perheneuvolan, lasten kuntoutuspalvelujen, terveyspalvelujen (mm. Nupoli), erikoissairaanhoidon ja poliisin kanssa. Yhteistyöhön voidaan kutsua myös kolmannen sektorin edustajia (esim. Nuorten turvatalo tai Aseman Lapset ry.).

4. OPPILAIDEN JA HUOLTAJIEN OSALLISUUS OPISKELUHUOLLOSSA

Koulutyön perustana on oppilaiden osallisuus ja kuulluksi tuleminen. Oppilaiden osallisuus on tärkeä osa koulun toimintakulttuuria. Opetuksen järjestäjän tulee edistää kaikkien oppilaiden osallisuutta ja huolehtia siitä, että heillä on mahdollisuus osallistua koulun toimintaan ja sen kehittämiseen sekä ilmaista mielipiteensä oppilaiden asemaan liittyvissä asioissa. Oppilaille tulee myös järjestää mahdollisuus osallistua opetussuunnitelman ja siihen liittyvien suunnitelmien (ml. opiskeluhooltosuunnitelma) valmisteluun. Huoltajien osallisuus ja mahdollisuus olla mukana koulutyössä ja sen kehittämisessä on keskeinen osa koulun toimintakulttuuria. Kodin ja koulun yhteistyössä voidaan parantaa hyvinvointia koulussa ja kehittää yhteisöllisiä toimintatapoja.

Opiskeluhoolto toteutetaan suunnitelmallisena yhteistyönä oppilaiden ja heidän huoltajiensa kanssa. Opiskeluhooltosuunnitelmassa kuvataan opiskeluhoollon toimintatavat oppilaiden ja huoltajien osallisuuden edistämiseksi sekä yhteistyön järjestämiseksi. Opiskeluhooltosuunnitelman laatimisesta vastaa koulun yhteisöllinen hyvinvointiryhmä. Suunnitelma tehdään yhteistyössä koulun henkilöstön, oppilaiden ja heidän huoltajiensa kanssa.

Kuvataan miten henkilöstö, oppilaat ja huoltajat ovat olleet **opiskeluhooltosuunnitelman laatimisessa mukana**

Opiskeluhooltosuunnitelma käydään läpi henkilöstön kanssa YS -ajalla syyslukukaudella. Oppilaille suunnitelma esitetään oppilaskunnan kautta ja samalla kuullaan heidän ajatuksiaan yhteisölliseen opiskeluhooltotyöhön liittyen. Luokan oppilasedustajien ajatuksia opiskeluhooltosuunnitelmasta kuullaan myös kevään YHR-päivänä. Oppilasedustajia kutsutaan mukaan yhteisöllisen opiskeluhoolloryhmän kokouksiin, kun käsiteltävinä asioina ovat esimerkiksi kiusaamiskyselyt, oppilaskyselyt tai muu sellainen aihe, jossa oppilasnäkökulma on erityisen tärkeä.

Huoltajille suunnitelma esitetään koko koulun vanhempainillassa. Kevätlukukaudelle on suunnitteilla yhteisöllisen opiskeluhoolloryhmän ja vanhempainyhdistyksen edustajien tapaaminen, jossa mietitään tapoja toteuttaa yhteisöllistä opiskeluhoollotyötä ja arvioidaan sen toteutumista koulussamme.

Kuvataan koulun toimintatavat, joilla **oppilaat osallistuvat yhteisöllisen opiskeluhoollon suunnitteluun, toteuttamiseen ja arviointiin**

Luokissa pidetään luokkakokouksia vähintään kerran kuukaudessa. Luokkakokouksessa jokaisen oppilaan on mahdollista nostaa esiin myös yhteisölliseen opiskeluhoollotyöhön liittyviä asioita ja niitä viedään eteenpäin tarvittaessa.

Syyslukukaudella kaikissa luokissa käsitellään teemaa Meidän luokka, jonka yhteydessä opiskeluhoolloryhmän edustaja(t) osallistuvat luokkakokoukseen. Luokkakokouksessa kuullaan oppilaiden ajatuksia ja ratkaisuehdotuksia hyvinvoinnin parantamiseen luokassa. Keväällä opiskeluhoolloryhmä tapaa oppilasedustajia luokittain samaan teemaan liittyen. Koulun oppilaskunta kokoontuu noin kerran kuussa. Oppilaskunnan kokouksissa käsitellään myös yhteisölliseen opiskeluhoollotyöhön liittyviä asioita.

Kuvataan koulun toimintatavat, joilla **huoltajat osallistuvat yhteisöllisen opiskeluhoollon koulun suunnitteluun, toteuttamiseen ja arviointiin**

Yhteistyötä huoltajien kanssa on tavoitteena kehittää mm. yhteisöllisen opiskeluhoolloryhmään ja vanhempainyhdistyksen yhteistyöllä, koko koulun vanhempainilloilla ja järjestämällä esimerkiksi kodin ja koulun viikko tai muuta vastaavaa toimintaa.

Kuvataan koulun toimintatavat, joilla **oppilaille ja huoltajille tiedotetaan yksilökohtaisen opiskeluhoollon periaatteista ja toimintatavoista**

Kouluuntutustumistilaisuus tulevien 1.luokkalaisten vanhemmille, vanhempainillat, lukuvuosiopas ja Wilma.

5. OPISKELUHUOLTOSUUNNITELMAN TOTEUTTAMINEN JA SEURAAMINEN

Opiskeluhuollon tavoitteita ja toimenpiteitä tulee tehdä tietoon perustuen. Se edellyttää luokka- ja koulukohtaista hyvinvointitietoa, jota saadaan kohtaamisissa oppilaiden kanssa sekä oppilaskyselyissä, Kouluterveyskyselyssä, Move!-mittauksissa ja Hyvinvointikartta-kyselyssä. Kaupunkitasoista tietoa lasten ja nuorten hyvinvoinnista saadaan vuosittain Toimintaympäristön tila -raportista. Hyvinvointitietojen tuloksia analysoidaan ja sen perusteella tehtäviä toimenpiteitä suunnitellaan yhdessä koulun henkilöstön, oppilaiden ja huoltajien kanssa. Tavoitteille ja toimenpiteille määritellään mittarit ja seuranta tehdään systemaattisesti.

Kaupunkitasolla opiskeluhuollon ohjausryhmä suunnittelee, kehittää, ohjaa ja arvioi monialaisesti opiskeluhoitoa. Espoossa ohjausryhmänä toimii lasten ja nuorten hyvinvointityön ohjausryhmä.

Opiskeluhoitosuunnitelmaan kirjataan koulukohtaiset opiskeluhoitojen tavoitteet, toimenpiteet ja seuranta.

Opiskeluhoitojen henkilöstön jalkautuminen ja näkyvyys kouluarjessa oppilaiden ja koko koulun henkilökunnan näkökulmasta.

-> luokissa tehtävä työ, konsultaatiotunnit, luokkakokoukset (Meidän luokka), YHR-päivä kevätlukukaudella, yhteissuunnittelu opettajien kanssa, muu näkyvä yhteisöllinen toiminta (esim. Aamunavaukset).

-Yhteistyön kehittäminen opettajakunnan kanssa, johtoryhmän ja aihetiimien kanssa.

->yhteiset tavoitteet hyvinvointityössä ja suunnittelu tavoitteiden mukaisen toiminnan edistämiseksi, toiminnasta tiedottaminen

-Huoltajien kanssa tehtävän yhteistyön lisääminen

-> edustajien kutsuminen yhr-kokoukseen vanhempainyhdistyksestä.

-Arviointi ja seuranta lukukausien lopulla.

6. LIITTEET

Liite 1. Opiskeluhoitojen toimijoiden tehtäväkuvaukset

Liite 2. Kriisisuunnitelma

Liite 3. Poissaolojen seuraaminen ja niihin puuttuminen

Liite 4. Päihdesuunnitelma

Liite 5. Suunnitelma oppilaiden suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä ”Yhdessä vahvaksi yhteisöksi – Ei kiusaamiselle”

Liite 6. Terveysneuvonnan ja terveystiedon sisällöt vuosiluokittain

Liite 7. Opiskeluhoitojen polku

Liite 8. Toimintaohje oppilaan terveydentilaan liittyvistä asioista